

Модул 2 Видео 1 - Мирозглед и предизвикателства

Здравейте и добре дошли във втори модул на курса, посветен на нагласата за развитие!

В предишния модул се запознахте по-отблизо с тази нагласа и нейните 8 елемента и разбрахте какво представлява мозъчната пластичност.

Ще се опитам да илюстрирам едно от най-важните послания на предишния модул с цитат от откривателката на нагласата за развитие, д-р Карол Дук.

„Нагласите са просто убеждения. Силни убеждения, но нищо повече от мисловни конструкции, а вие можете да промените мисленето си.“

Това е ключът към положителната промяна. Първата стъпка е самоосъзнатостта: аз мисля така, но това работи ли в моя полза?

Всъщност въобще не е задължително да продължавам да мисля така. Ей сега ще опитам нещо ново.

Така лека-полека започваме да мислим извън кутията и ограниченията, които сами сме си поставили, се размиват.

Ако искате да подходите по-структурирано и систематично в свалянето на мисловните окови, е добре да следвате този тристепенен модел за интервенция:

Набелязване на убежденията, които искате да промените;

Набелязване на конкретни действия, които да предприемете;

И трупане на опит и преживявания - все пак промяната трябва да се види на практика, а не само по формата на план за действие.

Втори модул е посветен именно на това как се култивира нагласата за развитие в класната стая.

Ако все още се колебаете дали инвестицията на време и усилия в тази посока си заслужава, нека първо ви разкажа какво можете да очаквате от ученици с висока нагласа за развитие.

Проучванията показват, че тези ученици са по-мотивирани и ангажирани, дори когато работата е предизвикателна.

По-вероятно е да презледат или ревизират работата си след обратна връзка.

Показват по-добри резултати на външни оценявания и на т.нар. стандартизирани тестове.

Получават по-малко слаби оценки и имат по-висок среден успех.

По-вероятно е да продължат да учат в гимназия и университет.

Надявам се, че вече не се колебаете, така че можем да започнем с първата и най-важна стъпка от пътешествието към нагласата за развитие.

Първата стъпка е свързана с първия елемент от нагласата за развитие на децата, а именно техния мироглед.

Дали вярват, че се раждат с определена интелигентност и способности, или напротив - че могат да се развиват в редица области.

Ако мирогледът на учениците ви е по-скоро фиксиран, и най-вълнуващият урочен план или училищен проект няма да ви помогне да напреднете с учебния материал.

Затова ви съветвам да отделите време за урок, посветен на мозъчната пластичност.

И след него в продължение на поне месец да вкарвате по 1-2 активности за стимулиране на нагласата за развитие в обичайните си часове.

Когато учениците разберат, че ученето може да „препрограмира мозъка им и да ги направи по-интелигентни“, мотивацията им за учене расте за сметка на страха от това да не се изложат в час.

Тогава можете да включите и втория елемент на нагласата за развитие, а именно отношението им към предизвикателствата.

Обвържете невероятните свойства на мозъка да се развива именно с трудните задачи и проекти в училище.

Така че също както тренират тялото си с упражнения за кардио или тежести, могат да тренират и мозъка си с предизвикателни задачи.

Но в случая е важно да им докажете, че това е така, а не просто да им кажете и да очаквате, че те изведнъж ще променят нагласата си.

Тук мога да ви помогна с готови материали. На сайта преподаваме.bg има разписани уроци по социално-емоционално учене за деца от 1. до 4. клас.

По няколко урока за всеки клас са посветени именно на нагласата за развитие и на вярата в собствения потенциал. Линк към тях ще намерите под видеото в секцията с материали.

Също на сайта преподаваме.bg ще намерите и много статии, посветени на нагласата за развитие и умението за учене.

И към тях има линк в секцията с материали.

Съветвам ви да ги разгледате и да си вземете най-доброто според нуждите на вашата класна стая.

Но не забравяйте, че колкото и добре да сте подготвени теоретично, децата по-скоро ще подражават на вашите действия, вместо да се водят само по думите ви.

Така че моделирайте мирозгледа, който очаквате те да демонстрират в час. Моделирайте и начина, по който очаквате да посрещат трудностите и предизвикателствата.

Бъдете открити с тях, кажете им, че вие също сте си поставили за лична цел да направите нещо трудно този ден, седмица или месец.

Проследявайте прогреса си заедно като един отбор, за да ги направите съпричастни и да им покажете нагледно през какво да очакват да преминат.

В края на това видео ви оставям с доста материали за четене и въпроси за размисъл. Но вярвам, че има какво да си вземете и да изпробвате в час.

В секцията с допълнителни материали ще видите и че съм избрала една конкретна статия, която е добре задължително да прочетете, преди да продължите към следващото видео.

Към нея съм подготвила и въпроси за размисъл, които да ви помогнат да осмислите прочетеното.

В следващото видео ще си поговорим повече за трудностите, пречките, грешките и неуспехите. Могат ли те да ни помогнат да развием мозъка си. Най-краткият отговор е да, но ще разберете повече по-късно.

Доскоро!

Видео 2: Трудности и грешки

Здравейте отново!

В това видео продължавам с насоките за това как се „преподава“ нагласата за развитие в класната стая.

В предното видео започнахме с първите 2 елемента, а именно - как да променим мирогледа на учениците и да ги мотивираме да поемат по-предизвикателни задачи в час.

Убеждението, че интелигентността е нещо, което може да се развива с достатъчно предизвикателни задачи, обаче не е достатъчно.

Това е добро начало, но ако се пропуснат останалите елементи от нагласата - човек има опасност да остане само с вярването, че може да се развива, и с разочарованието, че не вижда това развитие на практика.

Ако учениците ви се страхуват да правят грешки и се демотивират, когато се сблъскат с трудности, съвсем скоро добрата основа, която сте положили, ще погъдне и цялата структура ще рухне.

Отново ще имате класна стая с деца, които протестират при най-малката трудност и от страх да не се изложат пред вас или съучениците си, дори няма и да се опитат да постигнат нещо забележително.

Затова в това видео ще си поговорим малко повече за следващите 2 важни стъпки в усилията ви да възпитате нагласа за развитие у вашите ученици.

Въпросните 2 стъпки са свързани с това как възприемаме грешките и как реагираме, когато се затрудняваме.

Някои от учениците, с които работите, се отказват веднага щом се сблъскат с някакво по-трудно упражнение. Или пък се опитват съвсем малко, но се обезсърчават, ако не успеят веднага.

За съжаление, освен това вероятно немалка част от вашите ученици страшно много се страхуват да не срещат.

Самата аз си спомням колко ужасяващо ми се струваше да премина от писане с молив към писане с химикалка, защото нямаше как да изтрия мастилото с гумичка.

Страхът от грешки, тяхното игнориране и отказването при най-малката трудност са парализиращи за учебния процес.

Така че наистина си струва да инвестирате достатъчно време и усилия, за да помогнете на учениците си да превъзмогнат бариерите и страховете си.

Първият въпрос, който следва да си зададем, е защо учениците се страхуват да грешат? Заради оценки, заради подигравки, от неувереност?

Ако културата на учене в класната ви стая не е подкрепяща и позитивна, няма как да преодолеете този проблем.

Изграждането на позитивна и подкрепяща среда в класната стая също е сложен процес, но тук на помощ отново идва нашият безплатен курс за култура на класната стая.

В него има изключително много полезни съвети и насоки по темата. Линк ще намерите в описанието на това видео.

Все пак една логична първа стъпка би била да обясним и покажем на учениците защо грешките не са нещо страшно, а напротив - възможност за учене!

Изследванията показват, че когато учениците допускат грешки, учат по-лесно.

В случая не става въпрос за техническа грешка или за грешка по невнимание, а по-скоро за концептуална или фактологична грешка.

Но тя се запечатва в съзнанието им и всеки следващ път си спомнят не само че са сгрешили, но и кое е било правилното решение.

Тук е важно да отбележим, че учениците се учат само от поправената грешка, т.е. ако няма обратна връзка от учител, ще запомнят грешното.

Този мисловен процес отсъства при децата, които не допускат грешки.

Друго интересно изследване проследява кариерата на успешните предприемачи. Оказва се, че най-успешните предприемачи са тези, които са допуснали и най-много грешки.

Изградете култура на учене, която окуражава поемането на рискове и правенето на грешки.

Аз ви съветвам дори да превърнете правенето на грешки в официално правило на класната стая: „Тук сме, за да грешим и да се учим“.

Но, разбира се, не хвалете грешките самоцелно, а винаги обяснявайте на децата защо те са важни – какво им помагат да научат в конкретния случай.

Покажете на учениците си, че вие също допускате грешки. Превърнете този процес в игра.

Създайте точкова система за всеки ученик, който успее да открие някоя ваша грешка. Това може да е техническа грешка в някой работен лист, грешка на дъската и т.н.

Когато преподавате нов материал или правите преговор, планирайте урока си така, че нарочно да допуснете грешка.

Така ще дадете възможност на учениците да я открият. Това ще постигне няколко важни цели едновременно:

Първо, учениците ще видят, че вие също сте нормален човек, който допуска грешки, и в това няма нищо ненормално или трагично.

Както ви казах в предното видео, децата ще погрещават на вашите действия, вместо да правят това, което им казвате.

Второ, откривайки грешката ви, ще затвърдят собствените си знания по предмета.

Трето, нивото на ангажираност в часовете ви ще се подобри, тъй като учениците непрекъснато ще са нащрек в този вълнуващ „лов“ за грешки.

Що се отнася до трудностите, тук има няколко стратегии, които мога да ви препоръчам.

Преди всичко задавайте правилни очаквания на учениците. Ако очаквате да проявяват упоритост и постоянство, направете всичко възможно да ги подкрепите. Това може да стане по следните начини:

- Задавайте изключително ясни и последователни инструкции.
-
- Обяснете им подробно какъв краен продукт очаквате от тях.
-
- Изтъкнете ключовите моменти и им обърнете внимание върху етапите, които могат да ги затруднят или объркат.
-
- Уверете ги, че винаги могат да разчитат на допълнителни материали, помощ от вас, помощ от съученик и т.н.

Това на практика са техните помощни колела. В момента, в който им се струва, че ще загубят равновесие, могат да разчитат на тях.

Не подценявайте тези 4 стъпки! Ако ги приложите систематично и последователно в продължение на няколко седмици, ще забележите огромен напредък в постоянството на учениците.

За по-дългосрочни проекти можете да използвате един сравнително опростен метод, който съдържа само 5 въпроса:

1. Какво желая да постигна (днес, следващите 4 седмици, тази година)?
2. Защо го искам (как си го представям, как ще се чувствам, след като го постигна)?
3. Какво в мен ме спира?
4. Как ще го преодоляя?
5. Какво ще ми помогне?

Така ще можете да персонализирате учебните цели на учениците си и да ги направите съпричастни и отговорни към процеса на собственото си учене.

Работете заедно с учениците по тези въпроси. Можете да започнете с целия клас и след това да финализирате индивидуалните им цели по време на кратки консултации или разговори.

Добре е да се връщате към плана регулярно, за да помогнете на децата да следят собствения си напредък.

Би било чудесно и вие да се включите със собствен план и цел, за да покажете на класа как работи тази стратегия.

Този метод е добър плавен преход и към следващото видео от модула, в което ще си поговорим повече за усилията, които полагат учениците, и начина, по който реагират на критика и обратна връзка.

Като допълнителни ресурси в това видео мога да ви препоръчам наръчниците за развиване на умения на 21. век. Отидете на преподаваме.bg и си ги свалете напълно безплатно!

Там със сигурност ще откриете още много добри практики за развиването на нагласата за развитие! Линкове има долу в секцията с допълнителни материали.

Доскоро!

Видео 3: Усилия и обратна връзка

Здравейте!

В това видео ще се спрем по-подробно върху дргуи 2 елемента от нагласата за развитие, а именно отношението към усилията и реакцията при критика и обратна връзка.

Ако учениците ви нямат висока нагласа за развитие по тези 2 параметъра, учебният процес в класната стая отново ще удари на камък.

Няма как класна стая, пълна с ученици, които не понасят критика и си мислят, че който работи здраво, сигурно нещо се е минал, да показва високи резултати.

Най-лесният начин да покажете на учениците си, че си заслужава да положат усилия, е като им покажете целия процес от начало до край.

Тук можете да поканите различни успешни ролеви модели в класната стая, които да споделят с учениците ви колко труд и усилия са положили, за да стигнат дотам, където са днес, и колко още отдаденост се изисква, за да поддържат форма.

Ако не можете да поканите външни гости в училище, намерете някой подходящ филм, който проследява историята на известен атлет или друга известна и успешна личност.

Интервюта с известни български спортисти също биха били добра илюстрация, тъй като един от най-често задаваните журналистически въпроси е: „Какво ти отне и какво ти даде спортът?“.

Разбира се, този процес може лесно да се илюстрира и със собствената авторска работа на учениците.

Вместо да излагате само финалните работи на учениците на показ, демонстрирайте и текущата им работа или чернови, за да могат да видят как работата им се развива и подобрява чрез усилия и обратна връзка.

Методът, който ви споделих в края на предното видео, е много подходящ в случая.

5-те въпроса за индивидуалните цели на учениците и регулярната проверка на прогреса много ясно илюстрират ключовата роля на положените усилия.

На сайта преподаваме.bg има готови разписани уроци за социално-емоционално учене за това как да научите децата да се саморегулират, като полагат усилия и „отлагат наградата“, за да получат по-голяма в дългосрочен план.

Линк ще намерите в секцията с допълнителни материали.

При представянето на задачите и проектите за самостоятелна работа можете да представите и различните етапи на изпълнение, приблизително колко време изискват, какви знания се използват и т.н.

Това също е една добра илюстрация на работния процес.

И разбира се, тук най-важното е да осъзнаят, че оценките се забравят, но развитите знания и умения никога не може да ни отнеме. А те се придобиват единствено чрез практика.

Що се отнася до критиката и обратната връзка, това е много чувствителна тема, особено за децата. Така както ги е страх да допускат грешки, се страхуват и да не бъдат критикувани.

Важно е да им покажете, че също като грешката, обратната връзка е прекрасна възможност за учене.

Това също е свързано с културата на класната стая. За всеки случай пак ще ви напомня за безплатния курс по темата - можете да се възползвате и от него.

Създайте култура в класната стая, която поощрява търсенето и даването на обратна връзка.

Това става най-лесно чрез личен пример - търсете обратна връзка от учениците си.

Как се чувстват в началото и в края на вашите часове, какво им харесва, какво биха подобрили или променили и т.н.

Най-добре да е в разнообразен формат - гласуване, разговори, анкети и други.

Когато планирате дейностите за работа в час, можете да включвате даването и търсенето на обратна връзка между съученици в условията на заданията.

Така този процес ще се нормализира и с времето ще стане напълно естествен.

Подгответе учениците си, преди да започнат да си дават обратна връзка. Нека знаят, че дават ОВ на конкретни действия или продукт, а не на човека, който стои зад тях.

Подгответе специален урок за това как се дава ОВ тип сангвич. Започват с нещо положително, следва област за подобрение и завършват с нещо положително.

Дайте им и много примери, за да запълнят първоначалния си репертоар от реплики.

Тук най-важното нещо, към което искам отново да привлека вниманието ви, е свързано с положителната обратна връзка.

Както ви казах в предния модул, изследванията ясно показват, че ОВ тип „Браво! Много си умен!“ има негативен ефект върху нагласата за развитие на децата.

И целият напредък, който сте отбелязали до момента, отива на кино само заради такава може би неволно изпусната реплика.

Хвалете процеса – „Много добре работиш; харесва ми колко си спокоен по време на работа; много бързо реши тази задача, сега ще ти дам една по-предизвикателна; и т.н.“

След известно време ще се убедите, че това ще мотивира учениците ви да търсят по-предизвикателни задачи и да постигат по-добри резултати.

Наша отговорност е да научим учениците как да постигнат това, което им обещаваме, че ще постигнат в началото на всеки урок, раздел или година.

За целта е добре да им помогнем да разберат процеса, чрез който се развиват техните таланти и способности.

Нека им помогнем да излязат от зоната си на комфорт и да открият зоната на учене, която се крие именно в предизвикателствата.

В следващото видео ще разгледаме последните два елемента от нагласата за развитие - реакцията на чуждия успех и нуждата от помощ и подкрепа.

А ако искате да получавате добри практики от нас всяка седмица по имейл, се абонирайте за бюлетина на преподаваме.bg.

Доскоро!

Видео 4: Чужд успех и помощ

Здравейте и в последното видео от модул 2 на курса, посветен на нагласата за развитие!

Поздравления, че стигнахте дотук! В кутията с учителски инструменти вече би трябвало да имате доста нови попълнения, които само чакат да ги използвате в следващия удобен случай!

Но не бързайте, защото в това видео ще ви разкажа за двете финални щрихи, двата последни елемента на нагласата за развитие -

това как учениците ви реагират на чуждия успех, и дали са склонни да си признаят, че имат нужда от допълнителна помощ в час.

Дори с правилния мироглед, поемането на предизвикателства, ученето от грешките и полагането на усилия, вашите ученици все още не са намерили най-прекия път към нагласата за развитие.

Ако чуждият успех ги гразни или плаши и ако никога не си признават, че имат нужда от помощ, учебният процес отново ще забуксува.

Може тези два елемента да ви се струват по-скоро като черешката на тортата -

нещо, което е хубаво, ако го има, но може да минем и без него, но ви уверявам, че ако отделим време и усилия и в тази посока, ще останете доволни.

Нека първо се опитаме да си отговорим на въпроса защо чуждият успех може да е източник на негативни емоции за нас. Нас какво ни засяга в крайна сметка? Защо се гразним?

Чуждият успех, особено този на връстниците ни, ни напомня за нашите лични битки, грами и липси. Чуждият успех понякога е като сол в раната.

Добре е да си го признаем сами пред себе си, преди да убеждаваме децата в обратното.

Тази фиксирана нагласа към чуждия успех се заражда още в ранна детска възраст благодарение на уж мотивационни сравнения от сорта на: „Виж Гошко колко шестици има, хайде сега и ти като него!“.

Колкото и чисти да са намеренията за такива сравнения, за съжаление, те имат обратен ефект. Можем да сме почти сигурни, че въпросното дете никога няма да има толкова шестици, колкото Гошко.

Но подобни неволно или нарочно подхвърлени реплики се загнезждват в детското съзнание и спрямо тях започват да се изграждат много грешни и деструктивни нагласи.

Така че тук първата стъпка е да създадете позитивна и подкрепяща култура на класната стая, в която всяко дете да се почувства успешно. И тези успехи да се празнуват от целия клас.

Отново напомням за безплатния курс по темата, в него има няколко видеа с добри практики за позитивна класна стая, в която всеки успех е общ малък празник.

Да, подобен подход предполага да индивидуализирате методите си на преподаване. Една конкретна цел, към която да се стремят всички деца, тук няма да ви свърши полезна работа.

Ако например сте дали задача на учениците да наизустят дадено стихотворение и след това всеки ученик рецитира пред класа, а вие пишете оценки,

ще се окажете в ситуация, в която много ученици няма да се чувстват успешни. И това ще донесе излишно напрежение в груповата динамика във вашия клас.

Ако обаче разчупите формата на заданието, може да направите така, че всички ученици да се почувстват зачетени, а рециталът да се превърне в един малък празник на класа.

Можете например да кажете на учениците, че те са свободни да изберат любимото си стихотворение, независимо на кой автор, или пък им дайте списък с определени автори.

Можете заедно да отидете до библиотеката и да помогнете на всеки ученик да си избере стихотворение.

След това вземете вдъхновение от кинофестивалите и определете награди в различни категории: най-артистично представяне, най-добри ораторски умения, език на тялото, най-интересна сценография, костюми, грим, второстепенна роля и т.н.

Познавайки учениците си добре, можете да планирате по една категория за всеки ученик, така че всеки да се почувства като победител.

Със сигурност знаете кой е най-артистичният, кой се владее най-добре пред публика, кой рисува, кой свири на китара и т.н.

С малко повече въображение и по-внимателно планиране можете да превърнете стандартните мъчителни задачи във вълнуващи приключения за учениците.

Освен празнуването на успехите и вълнението покрай тях с оглед на нагласата за развитие тук е важен и още един техен аспект.

Хората, които имат добре изразена нагласа за развитие, намират нови уроци и вдъхновение в чуждия успех. Възхищават се на отличието на други хора. Обичат предизвикателството да се конкурират.

Търсят комуникация с експерти и победители, за да разберат техните тайни и да научат нови начини за подобряване на работния, творческия или учебния процес.

Така, че успехът е повод за празник, но и чудесна възможност да научим нещо ново и да видим какво може да бъде постигнато.

Ако Гошко е успял да получи шестица, значи и аз мога, а не аз никога няма да съм като Гошко.

Тук може да въведете някаква седмична рубрика, в която да интервюирате ученици на ротационен принцип, за да разберете как са се подготвили за състезанието, което са спечелили например. Или за шестицата по алгебра.

Може и да не е под формата на интервю, но е добре целият клас да разбере какъв е процесът към успеха. Иначе отстрани всичко изглежда като с вълшебна пръчка.

Просто се уверете, че включвате всяко дете от класа, за да няма разделение на победители и губещи. Със сигурност всеки един ученик има своите силни страни и постижения, за които може да разкаже.

Що се отнася до търсенето на помощ, децата, които имат фиксирана нагласа, буквално отказват чужда помощ или подкрепа.

Вероятно защото не вярват, че има смисъл да се опитват да разберат нещо, което им се струва трудно, пък и предложената помощ само им напомня, че нещо им липсва.

Тук не става въпрос за подказване, преписване или това някой друг да ти свърши работата, а за помощ, която изисква от тях да положат усилия, фокус и постоянство.

Това пък е една от основните характеристики на учителската професия - оказването на учебна подкрепа.

Така че няма как да си вършите работата ефективно, ако учениците ви не могат да приемат вашата подкрепа.

Има най-различни техники, които да приложите, за да преодолеее тази бариера, аз ще ви дам няколко идеи.

На първо място можете да „маскирате“ помощта, така че учениците дори да не забележат, че някой им помага.

Конкретни въпроси за осмисляне и самоосъзнатост, към които да се връщате регулярно, също биха ви послужили добре тук.

Такива са например:

Кои са силните ти страни в училище?

Кои са слабите ти „места“ в училище?

Кои са нещата, които ти носят удоволствие в училище?

Какво не обичаш да правиш в училище?

Както и другите предложения, които виждате на слайда.

Тези въпроси подтикваат учениците да помислят за области, в които имат нужда от подкрепа, но и за всички останали неща, които им харесват в училище.

Друг класически метод е работа в смесени групи.

При разделянето на децата по групи ги разделете и по умения, така че във всяка група да има деца, които да могат да помагат на останалите в името на общата цел.

При самото протичане на груповата работа давайете насоки и напътствия, така че да сте сигурни, че всеки в групата работи.

Можете да въведете и специален алгоритъм за решаване на проблеми в час:

Спри!

Потърси сам.

Попитай гвама съученици преди учителя!

Така вместо децата да се отчайват и предават, щом имат нужда от помощ, ще могат да изпробват алгоритъма.

Добре е да ги окуражите първо да се опитат сами, след това да потърсят помощ от съученик и чак след това от вас.

Сами можете да се досетите защо, ако си представите класна стая, пълна с ученици, които разчитат единствено и само на вас.

Още много добри практики и вдъхновяващи истории от най-разнообразни и шарени класни стаи можете да намерите в книгата „Изключителни учители“.

Ще ви оставя линк към нея в секцията с допълнителни ресурси.

И не забравяйте, че промяната става бавно и постепенно.

Нужни са между 18 и 254 дни, за да си създадем навик, и средно около 66 дни – да автоматизираме някакъв нов поведенчески модел.

В края на този модул ви оставям със следната задача:

Изберете си една стратегия от модула и я тествайте с учениците си в продължение на поне 2 седмици. Ще се радваме да споделим впечатленията си с нас!

В третия и последен модул от курса ще търсим отговор на въпроса как да сме сигурни, че учениците вървят по пътя към нагласата за развитие.

След толкова много практики и стратегии това е един доста добър въпрос.

Доскоро!